

جهت خرید فایل word به سایت www.kandoo.cn.com مراجعه کنید
یا با شماره های ۰۹۳۶۶۰۲۷۴۱۷ و ۰۹۳۶۶۴۰۶۸۵۷ و ۰۶۶۴۱۲۶۰-۰۵۱۱ تماس حاصل نمایید

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد علوم و تحقیقات

دانشکده علوم و مهندسی صنایع غذایی

گزارش کارآموزی

در شرکت فرآورده‌های گوشتی آمل (کاله)

استاد راهنما

.....

تهیه و تنظیم

.....

.....

تاریخچه سوسیس و کالباس در ایران

در ایران اولین بار تولید سوسیس و کالباس حدود سال ۱۳۰۰ شمسی و توسط مهاجرین لهستانی انجام شد. کلمه کالباس از زبان لهستانی گرفته شده است. اما بصورت کارخانه‌ای در سال ۱۹۸۲ میلادی (۱۳۷۰ شمسی) شروع شد. به این صورت که یک نفر روسی به نام افو ناسر در بندر انزلی با ماشین کوچک دستی شروع به کار کرد و روزانه مایحتاج عده‌ای اتباع خارجی و عیسویاتی که در آنجا بودند تهیه می کرد. در سال ۱۹۳۰ یک نفر دیگر از اهالی روسیه به نام لیشینیسکی که نماینده بازرگانی روسیه در بندر انزلی بود و سابقه کالباس سازی در روسیه داشت از آلمان یک کارخانه کوچک برای مصرف روانه ۵۰-۴۰ کیلوگرم کالباس وارد کردند و تا سال ۱۹۳۳ میلادی در بندر انزلی مشغول به کار بود. از آن پس کارخانه را به تهران منتقل و یک نفر متخصص کالباس سازی را از آلمان برای یک مک دعوت کرد. زمانیکه کارخانه لیشینیسکی در سال ۱۳۱۲ از بندر انزلی به تهران منتقل شد با آرزومان؟؟؟ که اطلاعاتی در زمینه تهیه این فرآورده داشت شریک شد و به این ترتیب در پایتخت اولین کارخانه کالباس سازی بنا نهاده شد.

تاریخچه شرکت فرآورده‌های گوشتی آمل

شرکت تولدی فرآورده‌ها گوشتی آمل در دیماه ۱۳۶۲ تاسیس شد و در سال ۱۳۶۳ در سالنی به مساحت ۲۵۰ متر مربع با ظرفیت دو هزار تن در سال به بهره‌برداری رسید تولیدات این شرکت را می توان در گروه‌های زیر دسته‌بندی کرد:

۱- انواع سوسیس و کالباس از گوشت قرمز، سفید و ماهی ۲- انواع برگر از گوشت قرمز، سفید و ماهی ۳- بسته بندی و عمل آوری گوشت سفید و قرمز ۴- غذای آماده

استفاده از آخرین تکنولوژی حضور کارشناسان مجرب شامل ۳ نفر دکترا، نیز کارشناس ارشد و ۱۷ نفر کارشناس به اضافه تکنیسین ها و افراد با تجربه را می توان از جمله عوامل موفقیت این شرکت دانست. تنوع در بسته بندی و تولید و توجه به کیفیت موجب انتخاب این واحد به عنوان نمونه از طرف وزارت بهداشت، انجمن تغذیه ایران و کنگره صنایع غذایی شده و اخیراً هم جایزه بین المللی تکنولوژی و کیفیت 2003 از کشور سوئیس نصیب شرکت فرآورده های گوشتی آمل گردید. برنامه های آینده شامل نصب دستگاه های جدید جهت محصولات نو و متنوع. ایجاد سیستم SO9001:2000 و HACCP جهت تضمین کیفیت و بهداشت و اجرای سیستم KAIZEN برای بهبود مستمر همگام با سطح توقعات مشتری و پاسخگویی به خواست مصرف کنندگان می باشد.

تکنولوژی تولید فرآورده های گوشتی

از نظر تکنولوژیک، فرآورده های گوشتی را اصولاً به چهار دسته تقسیم بندی می نمایند.

۱- کالباس حرارت دیده

۲- کالباس خام

۳- کالباس های پخته

۴- گوشه های عمل آمده

تقریباً کلیه کالباس و سوسیس های تهیه شده در کارخانه های فرآورده های گوشتی کشور ما از نوع حرارت دیده می باشد.

کالباس و سوسیس از نظر تکنولوژی تهیه، اختلاف شایانی با یکدیگر ندارند و مهمترین اختلاف آنها قطر پوشش است که در کالباس بیشتر بوده و نیز میزان آب افزودنی است که در سوسیس معمولاً بیشتر می باشد.

ماشین آلات و تجهیزات مورد استفاده در صنعت گوشت

دستگاههای رخ گوشت

چرخ گوشت یکی از دستگاههای اصلی در صنایع گوشت می باشد که در جهت تهیه

گوشت چرخ شده مورد استفاده قرار می گیرد و در سه نوع است.

۱- استاندارد

۲- مخلوط کن

۳- زیر صفر

دستگاه برش گوشهای منجمد

گوشتهای منجمد بزرگ را تبدیل به قطعات کوچکتر می کند و دارای دو نوع سیستم است.

۱- سیستم گیوتین

۲- سیستم چرخشی

دستگاه مخلوط کن

به منظور مخلوط کردن گوشت با نمک، ادویه جات و سایر مواد افزودنی به کار گرفته می شوند.

دستگاه کاستر

دستگاه اصلی سوسیس و کالباس است که گوشت را با بقیه مواد مخلوط می کند و خمیر سوسیس و کالباس را تولید می کند.

شامل یک مخزن یا کاسه جهت ریختن مواد اولیه است که دارای حرکت و دورانی در حول محوری می باشد. داخل این مخزن تیغه های خمیده هلالی شکل عمود بر کف آن حول محور افقی دوران می یابند.

دستگاه های جدا کننده

جهت جدا کردن زردپی و بافت پیوندی از گوشت و نیز جهت استخوان گیری بکار می روند.

انواع دستگاه های جدا کننده: دستگاه جدا کننده بافت پیوندی - دستگاه استخوان گیری

دستگاه های پر کن (فیلم با کار مداوم و غیر مداوم

به منظور پر کردن «فارش» آماده انواع سوسیس و کالباس به داخل پوشش مورد

استفاده قرار می گیرند.

دستگاه اتاق پخت

جهت اتاق پخت

جهت پخت انواع سوسیس و کالباس و دیگر تولیدات به شرح زیر مورد استفاده قرار

می گیرد.

- ۱- پخت نمودن انواع سوسیس و کالباس با بخار
- ۲- پخت نمودن انواع سوسیس و کالباس با هوای داغ
- ۳- دود دادن انواع محصولات

بدنه این دستگاه دو جداره و از جنس ورق استیل ضد اسید ساخته شده که داخل جدا آن با عایق فشرده شده. عایق کاری شده است و این دستگاه مجهز به سیستم هوا دهنده توربینی جهت مسیر کولاسیون هوای داخل اتاق بطوریکه حرارت و رطوبت در تمام نقاط داخل اتاق بطور یکسان در مسیر کوه سیون می باشد.

در چه حرارت دستگاه بواسطه ترموستات بطور دقیق کنترل و همچنین دارای شیرهای بخار پنوماتیکی می باشد که توسط ترموستات بطور اتوماتیک و در حد مطلوب کنترل می نماید.

ترکیبات تشکیل دهنده و نقش آنها

کلاً دو دسته ترکیبات داریم شامل:

ترکیبات اصلی

گوشت - روغن - آب و یخ

ترکیبات فرعی

اتصال دهنده ها - پر کننده ها (فیلد) - ادویه جات - نگهدارنده ها

گوشت

مهمترین عامل در فرآورده‌های گوشتی است. بسته به مقدار پروتئینهای میو فیبریلی در تشکیل و ثبات خمیر نقش اساسی دارد. طعم و بافت محصول مؤثر از نوع و کیفیت گوشت می‌باشد.

روغن

برای ایجاد امولسیون چربی- پروتئین- آب لازم است. از نظر ایجاد طعم و تردی در محصول مناسب است.

آب و یخ

اضافه کردن پولکهای یخ به فرمول سبب تر و شدن محصول می‌شود و برای پایین آوردن درجه حرارت کاتریزاسیون لازم می‌باشد.

مواد تشکیل دهنده ترکیبات فرعی و نقش آنها

آرد گندم

یکی از پرکنده‌ها است که باعث سختی بافت و جذب آب می‌شود.

پروتئین سویا

جانشینی برای گوشت بود. و قیمت تمام شده را پایین می‌آورد. اما مصرف زیاد آن

باعث طعم و بافت نامطلوب می‌گردد.

شیر خشک:

یک برکننده است. با جذب آب و روغن در بالا بردن کیفیت موثر است. زیادی آن بر روی طعم و بافت اثر نامطلوبی خواهد داشت.

نشاسته

یک برکننده است با امکان آبدگیری در بهرت نمودن بافت و لطافت محصل موثر است. کارائینات

نمک کارائینات ، پروتئین شیر می باشد. علاوه بر خاصیت تغذیه‌ای در اتصال باندهای چربی و آب موجود در مخلوط بکار می رود در نتیجه بافت بهتر و منسجم‌تری را برای این فرآورده ها ایجاد می‌نماید.

فسفات

در کنار کارائین اتصال باندهای چربی و آب را تسهیل می‌نماید. با بالا بردن ph آبدگیری گوشت را زیاد می‌کند. علاوه بر این خاصیت آنتی اکسیدانی دارد که عمر نگهداری محصول را از این طریق بالا می‌برد.

نمک

جهت تامین طعم و مزه در فرآورده‌ها مورد مصرف قرار می‌گیرد. در ضمن همراه با یخ در سردتر نگهداشتن محیط موثر است و دارای خاصیت ضد میکروبی نیز می‌باشد. یکی دیگر از خصوصیات نمک، استخراج پروتئینهای میو فیبریکی است که در آبدگیری مونیو است .

شکر

همراه با نمک جهت توازن طعم غذایی مورد استفاده قرار می گیرد.

ادویه

انواع ادویه هایی که مصرف می شوند: فلفل (سفید، قرمز، سیاه) ، تخم خردل، جوز

هندی، زنجفیل، تخم گشنیز، میر، میخک، مریم، آویشن، شنبلیله

نیتريت و نتراتها

نیتريت با ذرات رنگی گوشت به نام میوگلوبین ترکیب شده و نیتروزمیوگلوبین را

می دهد که پایدار است و رنگ بهتر تولیدات را تامین می نماید. علاوه بر این دارای

خاصیت ضد میکروبی نیز می باشد. نیتراتها در اثر باکتریهای احیا کننده به نیتريت

تبدیل می شوند.

اسید آسکوربیک

بهترین ماده نگهدارنده غذایی است که باعث تسریع در بوجود آمدن رنگ قرمز

صورتی شده و به این ترتیب فرآیند عمل آوری را کاهش می دهد.

گلوکونودستالاتون GDL

نقش مانند اسید آسکوربیک دارد و همینطور باعث کاهش pH می شود.

خط تولید شرکت فرآورده های گوشتی آمل (کاله)

مراحل مختلف تهیه سوسیس و کالباس در این شرکت به ترتیب زیر می باشد.

۱- تهیه مواد اولیه از بازارهای داخلی و خارجی: مواد اولیه مصرفی در این صنعت

بسیار متنوع بوده و غالباً از بازار داخلی خریداری می گردد که پس از تایید کیفی و

مرغوبیت که توسط کارشناسان آزمایشگاه و کنترل کیفیت شرکت انجام می گیرد. جهت مصرف به واحد تولید ارائه می گردد.

۲- آزمایش کردن گوشت:

گوشتهای گرم بصورت فوق لاشه که مهر تأیید دامپزشک خورده باشند از کارگاه تهیه می شود. این گوشتها به علت اینکه زود مصرف می شوند یکی دو روز در سردخانه بالای صفر نگهداری می شوند. اگر گوشتهای منجمد یا کارتنی به کارخانه برسد مدت سه روز آنرا در سردخانه بالای صفر نگه می دارند تا Defrost گردد، سپس برای استخوان گیری و چرخ کردن. گوشتهای به اتاق قصابی منتقل می گردند.

۳- چرخ نمودن گوشت

۴- مخلوط کردن گوشت با بقیه مواد اولیه

۵- امولسیونه کردن مواد

دستگاه کاتر دو عمل خرد کردن و مخلوط کردن را همزمان انجام می دهد. سرعت تیغه و سرعت کاسه و تیزی و برندگی تیغه ها از عوامل مهم تشکیل امولسیون مناسب هستند مدت زمان امولسیون 15 clo دقیقه دمای امولسیون معمولاً بین C ۱۲-۱۸ نگه داشته می شود.

۶- پر کردن در پوشش

۷- آویزان کردن: بعد از پر شدن خمیر درپوشها، انتهای پوشش بسته شده و بوسیله بند روی چرخهای حمل آویزان می شوند.

۸- پخت و دود دادن: چرخهای حمل به اتاقهای پخت که با حرارت خشک یا مرطوب و یا توأم کار می کنند برده می شوند. در محصولات دودی از اتاقهای دود برای پخت استفاده می کنند.

اتاقهای حرارت مجهز به سنسوراند که درجه حرارت رو و داخل فرآورده را اندازه گیری و کنترل می کند دما باید بتدریج بالا برده شود.

۹- دوش آب سرد: درجه حرارت فرآورده به حدود ۲۵ C درصد

۱۰- سردخانه ۵°C

۱۱- انتقال نمونه به آزمایشگاه

۱۲- بازار فروش

آزمایش اندازه گیری رطوبت بکمک خشک کن برقی

به تعداد کافی پلیت یا هر ظرف مسطح قابل قبولی را به فوریا اتو و منتقل کرده و به مدت یک ساعت در حرارت 103 ± 2 قرار داده سپس پلیت ها را به دیسکاتور حاوی ماده نم گیر (سلیگاژل) . کلرید کلسیم، اسید سولفوریک غلیظ . . .) منتقل کرده و خنک می نمایم و به دمای آزمایشگاه می رسانیم پس ظروف را به دقت توزین کردن و 5gr ماده غذایی که از قبل آماده شده را داخل پلیت توزین می نمایم سپس پلیت های حاوی ماده غذایی را مجدداً به دستگاه فور منتقل می نمایم و به مدت 3 ای 5 ساعت در دمای مذکور 103 ± 2 عمل حرارت دهی را ادامه می دهیم بعد از گذشت 3h پلیت یا پلیت ها را از طور خارج نموده و در دیسکاتور خنک می نمایم پس از هم دمایی

پلیت‌ها با محیط آزمایشگاه آنها را به دقت توزین می‌نماییم پس از توزین مجدداً پلیت‌ها را داخل نور برده و پس از نیم ساعت، عمل خشک‌سازی و توزین را مجدداً تکرار می‌نماییم حرارت دادن مجدد و توزین را آنقدر تکرار می‌نماییم تا رقم دو توزین متوالی با هم برابر شود. سپس درصد رطوبت را بدین ترتیب محاسبه می‌نماییم.

$$\text{درصد رطوبت} = \frac{\mu_1 - \mu_2}{\mu_1} \times 100$$

اندازه‌گیری خاکستر به روش حرارت و دهی خشک

هدف از اندازه‌گیری خاکستر تعیین میزان املاح موجود در ماده غذایی می‌باشد.

روش آزمون: ابتدا بوته یا کوزه چینی یا فلزی مخصوص اندازه‌گیری خاکستر را بر روی شعله بدقت می‌سوزانیم یا به مدت 15 الی 20 دقیقه در کوره الکتریکی با دمای $500 - 550^{\circ}\text{C}$ قرار می‌دهیم (اگر وزن بوته به دلیل جذب رطوبت افزایش یافته با این کار «حرارت دادن» خطا را از بین می‌بریم)

سپس بوته را به دیسکاتور حاوی ماده نم‌گیر منتقل کرده و خشک می‌نماییم پس از خشک شدن بوته آن را به دقت توزین نموده حداقل 5 ماده غذایی را در داخل بوته توزین نمود. و آن را بر روی شعله به خوبی می‌سوزانیم بعد از زغالی شدن ماده غذایی و سوخت کامل آن (خارج نشدن دود از ماده غذایی) آن را به کوره الکتریکی با دمای $500 - 550^{\circ}\text{C}$ منتقل کرد که و تا تشکیل ماده سفید رنگ در ته بوته عمل

حرارت دهی را ادامه می دهیم بوته را از کوره خارج نموده و خنک می نمایم سپس بوته را به دقت توزین نموده و میزان درصد خاکستر به طریق زیر محاسبه می نمایم.

$$\text{درصد خاکستر} = \frac{\mu_2 - \mu_1}{\mu_0} \times 100$$

اندازه گیری PH: مقداری ماده غذایی آماده شده را (10-20 gr) در داخل یک بشر توزین نموده و به اندازه 2-3 برابر وزن آن آب مقطر اضافه می کنیم سپس به مدت 15-20 دقیقه و طی چند مرحله آن را به دقت بهم می زنیم در صورت امکان مخلوط حاصله را صاف نموده و از مایع صاف شده جهت تعیین PH استفاده می شود در غیر اینصورت بطور مستقیم استفاده می کنیم دستگاه PH متر را روشن نموده الکتروود PH متر را در مخلوط یا محلول صاف شده فرو می بریم پس از ثابت شدن عدد روی نمایشگر PH را قرائت می کنیم PH سوسپیس و کالباس بایستی 5.6-6.2 باشد معمولاً قبل از استفاده از PH متر آن را با محلول تامپون 7 و 4 کالیبره می کنیم.

اندازه گیری چربی به روش سوکسله:

اساس اندازه گیری چربی به کمک این روش استفاده از حلالهای آلی مانند N-هگزان، اتر، بنزن، (اتردوپترول) روش آزمون: ابتدا 10 gr ماده غذایی را داخل کاغذ صافی مخصوص سوکسله توزین نموده و با حرارت ملایم و تا حد امکان رطوبت ماده غذایی را از آن جدا می نمایم با حضور آب یا رطوبت حلال نمی تواند در بافت ماده غذایی نفوذ کند در صورت وجود رطوبت، خطا بالا می رود. سپس کار توش را به قسمت جدا کننده و دستگاه سوکسله منتقل می کنند (دستگاه سوکسله از سه قسمت

مبرد، بخش جداکننده و بالن جمع کننده) تشکیل شده است بالن را به دقت توزین کرده به میزان کافی حلال را در بالن ریخته و دستگاه را سر هم می کنیم و به کمک دستگاه حرارتی مانند هیتر مخصوص یا شوف بالن حرارت می دهیم. در اثر حرارت دادن، بخارات حاصل از حلال از طریق لوله بالا رونده بزرگ قسمت بیرونی وارد قسمت فوقانی قسمت جدا کننده شده و در اثر برخورد به مبرد و عمل میعان وارد قسمت جدا کننده می شود و یا به روی کارتوش می ریزد و با بالا آمدن سطح مایع داخل قسمت جداکننده سطح آن در لوله u شکل واژگون نیز بالا می آید پس از رسیدن سطح مایع به قسمت فوقانی لوله u شکل و جریان یافتن آن در طرف دیگر لوله تمامی محتویات قسمت جدا کننده به بالن منتقل می شود. عمل حرارت دادن را تا زمانی ادامه می دهیم که مطمئن شویم چربی ماده غذایی کاملاً جدا شده است معمولاً 2 تا 3 بار عمل سیفوناژ می تواند چربی ماده غذایی را کاملاً جدا کند پس از اطمینان از این عمل بالن را از دستگاه جدا کرده و به کمک حرارت ملایم حلال را جدا می کنیم بعد از جداسازی حلال ، باس را خنک کرده و به دقت توزین می نماییم بعد مجدداً بالن را کمی حرارت داده خنک نموده توزین مجدد، این عمل را تا حصول دو عدد مساوی متوالی ادامه می دهیم حرارت نباید از $100-102^{\circ}\text{C}$ بالاتر رود چون چربی ممکن است دود کند و بسوزد خطا داشته باشیم.

$$\text{وزن بالن خالی} - \text{وزن} = \frac{\text{وزن ماده غذایی}}{\text{وزن و چربی}} \times 100$$

«اندازه گیری چربی به روش ژربر»

ابتدا zgf ماده غذایی آماده (چرخ شده یا رنده شده) را داخل بوتریتر وزن می کنیم
سپس 1 cc محلول تترابورات سدیم یا بوراکس ۴٪ وزنی بدان می افزاییم درب بوتریتر
را بستیم و محتویات آن را بهم می زنیم سپس بوتریتر را به ۹۹٪ جوش منتقل
کردیم که و به مدت 15 دقیقه حرارت می دهیم (هدف متلاشی کردن ماده غذایی)
بوتریتر را از ۹۹٪ خارج کردن خشک می نماییم سپس 10 cc اسید سولفوریک
مخصوص ژربر را بدقت و به آرامی به بوتریتر اضافه کرده 1cc الکت امیلیک نیز
بدان می افزاییم (اسید سولفوریک هضم کننده pro و آمیل الکل رسوب دهنده می
باشد)

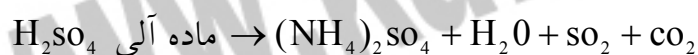
درب بوتریتر را مجدداً بسته و مخلوط را به خوبی بهم می زنیم بوتریتر را واژگون
کرده در صورتیکه محتویات آن به قسمت مدرج بوتریتر نرسیده باشد به میزان کافی
آب مقطر بدان اضافه می کنیم بوتریتر را مجدداً به ۹۹٪ جوشی منتقل کرده و به مدت 5
دقیقه حرارت می دهیم سپس درب آن را بسته و آن را به سانتیفریژ مخصوص ژربر
منتقل می کنیم 5 دقیقه عمل سانتیفریژ کردن را ادامه دادیم. و بوتریتر را قبل از قرائت
میزان چربی به دمای 65°C می رسانیم سپس میزان چربی را در قسمت مدرج خوانده
و بدین ترتیب محاسبه می نماییم.

$$\text{درصد چربی} = \frac{11.2 \times \text{میزان قرائت شده}}{2 \text{ وزن نمونه}}$$

اندازه گیری pro به روش ماکروکلوال یا ماکروک جدال

در این روش ازت تمام نمونه ماده غذایی تعیین گردیده و با در نظر گرفتن لحاظ کردن ضریب pro ماده غذایی میزان pro آن حاصل می گردد این روش شامل ۳ مرحله هضم تقطیر و تیتراسیون میباشد.

۱- هضم: 1 gr ماده غذایی را به دقت داخل یک کاغذ صافی توزین نموده مقدار 0.2 gr سولفات مس و 4.8 gr سولفات سدیم افزوده کاغذ صافی را به دقت تا کرده و به بالن هضم منتقل می کنیم پس 14 cc اسید سولفوریک غلیظ به بالن اضافه کرده و بالن را تا تشکیل ماده سیاه رنگ (حاصل از شروع عمل هضم) در محیط آزمایشگاه قرار می دهیم پس از تشکیل ماده سیاه رنگ عمل حرارت دادن در زیر هود را آغاز کرده ابتدا با شعله کم و سپس با شعله بالا عمل هضم را تسریع می نماییم واکنش هضم از این قرار است.

در بین مواد حاصل از هضم گاز SO_2 سمی و خطرناک بوده و بایستی از محیط دور شده و یا به کمک فیلتراسیون مناسب جداسازی شود عمل حرارت دادن را تا تشکیل ماده سبز شفاف و کم قلیان در ته بالن ادامه دارد.

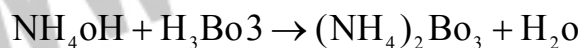
۲- تقطیر: محتویات بالن هضم را بکمک 200 ml آب مقطر طی چند مرحله شستشو و به بالن تقطیر منتقل می کنیم در یک ارلن مایر 250 cc ، 25 cc اسید بوریک 2% +

چند قطره مصرف pro ریخته و آن را در سمت دیگر دستگاه طوری وصل میکنیم که نوک نازک در محتویات ارلن فرو رود (مدار بسته باشد) سپس چند پول یا سنگ جوش بعلاوه 38-40 cc سود یا پتاس 5% به بالن تقطیر می افزاییم سپس مدار را کاملاً بسته (دهند قیف ورود مدار را بسته) مبرود را برقرار نموده و عمل حرارت دادن را به ملایمت آغاز می کنیم هر گاه محتویات ارلن به 150-200 ml برسد می توانیم تقطیر را تمام شده به حساب آورد.

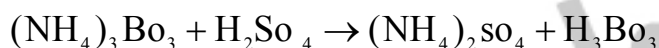
۳- تیتراسیون: محتویات ارلن را به کمک اسید سولفوریک یا اسید کلریدریک 0.1 N تا تشکیل رنگ قرمز پوست پیازی ادامه می دهیم اولین قطره ای که موجب تشکیل رنگ مورد نظر گردد نشان ختم عمل تیتراسیون است.

$$\text{درصد pro} = \frac{V \times I \times N \times \text{meQn} \rightarrow 0.014}{\text{وزن نمونه}}$$

واکنشهای مرحله تقطیر

واکنش مرحله تیترا

آزمایش تعیین نشاسته:

10 gr ماده غذایی را در یک بالن توزیع می‌نماییم بعلاوه 100 cc اسید کلریدریک 15% را ۹۰ دقیقه در حرارت ملایم $60^{\circ}\text{C} - 50$ بجوشد (هضم یا هیدرولیز) محتویات بالن را خنک کرده به یک بالن ژوژه منتقل کرده برای اطمینان بالن را می‌شوئیم و به بالن ژوژه منتقل می‌کنیم 1 cc فنل فتالئین به آن اضافه می‌کنیم به کمک سود مخلوط را خنثی می‌کنیم تا رنگ ارغوانی تشکیل شود 5 cc محلول استات روی (رسوب دهنده) 5 cc فروسیانور پتاسیم (شفاف کننده) تغییر رنگ به رنگ گلی چون استات روی اسیدی است محیط را اسیدی می‌کند.

خنثی کردن مجدد محیط به کمک سود تا تشکیل رنگ ارغوانی، در این مرحله بهتر است سود ما رقیق باشد سپس رساندن حجم محلول به 200 به کمک آب مقطر. بعد از رساندن حجم محلول به 200 باید بوسیله کاغذ صافی صاف شود.

مرحله بعد تیتراسیون: شربت صاف شده را به یک پورت منتقل کرده در یک ارلن 250 cc > 5 محلول فهلینگ A و 5cc فهلینگ B بعلاوه 30-40 cc آب مقطر. ارلن را بر روی شعله حرارت داده تا به جوش آید رنگ ارلن آبی است به محض شروع قلیان محتوی ارلن را به کمک شربت تا تشکیل رنگ ارغوانی تیترا می‌کنیم سپس 4 تا ۳ قطره متیلن به لوله ارلن افزوده و تیتراسیون را تا زایل شدن کامل رنگ آب ادامه می‌دهیم.

$$\text{کربوهیدرات درصد} = \frac{200 \times I \times 0.9 \times 100}{10 \times 1000 \times V} = 6.6$$

«شمارش کلی میکروبا total count

سلامت و حفظ غذاهای تازه بستگی مستقیم به تعداد میکروبهای موجود در آنها دارد و شمارش کلی میکروبا (T.C) فشار مواد غذایی را روشن میسازد و میتوان بعنوان نمودار کیفیت بهداشتی غذاها از آن نام برده اما باید به این نکته توجه داشت که پایین بودن تعداد میکروب در ماده غذایی همیشه دلی علامت آن نمی تواند باشد.

روش آزمایش

۱- محیط کشت: نوترینت آگار- اپلیت کانت آگار

۲- روش آزمون: ابتدا به مقدار مورد مصرف از محیط کشت (فوترینت آگار) را تهیه نموده و بعد از سترون کردن در اتوکلا و آن را در بن ماری 45°C قرار می دهند. سپس با استفاده از روش آماده سازی نمونه و تهیه رقت، نمونه را در مقابل شعله آماده نموده و رقتهای لازم را تهیه مینمایند. اگر نمونه پاستوریزه باشد از تعداد رقتهای کمتر و اگر غیرپاستوریزه باشد و احتمال آلودگی داشته باشد باید از تعداد رقتهای بیشتر استفاده شود تا شمارش میکروارگانیسمهای موجود به سهولت انجام پذیرد.

چند پلیت سترون آماده کرده و مشخصات لازم را روی آنها یادداشت می نمایند. از رقت

$\frac{1}{10}$ توسط پی پت استریل یک میلی لیتر برداشته و داخل پلیت اول می ریزند و تکان

می دهند، مجدداً توسط پی پت استریل دیگری مقدار یک میلی لیتر از رقت $\frac{1}{100}$

برداشت کرده و در پلیت دوم ریخته و تکان می دهند تا پخش شود و به همین ترتیب تا رقتهای مناسب کار را ادامه می دهند.

بعد از اتمام تهیه رقت محیط نوترینت آکار را از بن ماری خارج کرده و داخل انکوباتور (گرمخانه) ۳۵-۳۷ درجه سانتی گراد قرار میدهند و پس از ۴۸ ساعت پلیت‌ها را از گرمخانه خارج کرده و توسط کلنی کانتربا دقت کامل تمام پرگنه‌های ظاهر شده در روی محیط (منهای پرگنه‌های بسیار ریز و سنجاقی) را شمارش کرده و در عکس رقت ضرب می کند و با جدول ارائه شده موسسه استاندارد مطابقت مینمایند و در صورت بالا بودن میزان آلودگی منشاء آنرا جستجو میکنند.

«شناسایی شمارش کلیفرم (c.c) colicount

کلیفرمها باکتریهای هستند گرم منفی - بدون هاگ- میله‌ای شکل و کوتاه - هوازی یا بی هوازی اختیاری که در دمای ۳۲ تا ۳۷ درجه سانتی گراد در مدت ۴۸ ساعت رشد کرده و محیط گلوکزدار و لاکتوزدار را تخمیر و ایجاد گاز می نمایند. کلی فرمها معمولاً منشاء گوارشی و مدفوعی داشته و در طبیعت نیز فراوان میباشند. وجود بیش از حد آنها در مواد غذایی خطرناک بوده و باعث مسمومیت و بیماریهای رودهای می شوند.

کلیفرمها گذشته از اینکه بعنوان نمودار کیفیت غذا تعیین شده‌اند، برای تشخیص بهداشتی آب نیز مورد استفاده قرار می گیرند.

روش آزمایش؛

۱- محیط کشت: مک کانگی آگار

۲- روش آزمون: ابتدا نمونه غذایی مورد آزمایش را طبق روشهای ذکر شده آماده نموده و رفتهای مورد نظر را تهیه می‌نمایند سپس در کنار شعله مقدار یک میلی لیتر یا یک گرم مستقیماً از نمونه مایع و یا مقدار یک میلی لیتر از رقت $\frac{1}{10}$ نمونه جامد (بصورت رقیق شده) برداشت کرده و داخل پلیت علامت گذاری شده می‌ریزند. چنانچه به رفتهای بیشتری نیاز باشد می‌توان رقت یکصدم، یکهزارم و . . . را نیز تهیه نمود.

سپس داخل هر پلیت از محیط جامد مکث گانگی یا محیطهای جانشین که بصورت مذاب در داخل بن ماری 45°C نگهداری شده بریزند و چندین مرتبه در جهات مختلف حرکت میدهند تا مواد غذایی کاملاً با محیط کشت مخلوط شوند. آنگاه مدتی صبر کرده تا محیط بر اثر سرد شدن بسته شود، سپس مجدداً مقدار ۵ میلی لیتر دیگر از محیط استفاده شده را در داخل پلیتها ریخته و بدون اینکه حرکتی بدهند میگذارند تا دوباره بسته شوند. نهایتاً همه محیطها را بصورت واژگون در گرمخانه 37°C - درجه سانتی گراد بمدت ۲۴ ساعت قرار می‌دهند و در صورتیکه بعد از موعد مقرر پرگنه هائی در محیط رشد نکرده باشد آنها را بمدت ۲۴ ساعته دیگر در گرمخانه نگهدار می‌کنند.

شناسائی پرگنه کلی فرم در محیط های جامد: کلیفرمها اکثراً در محیطهای جامد بصورت پرگنه‌هائی هستند کروی، بیضی و یا دوکی شکل که در عمق محیط رشد می‌کنند و غالباً پس از ۱۵ ساعت قرار گرفتن در گرمخانه بخوبی قابل رؤیت میباشند. رنگ آنها در محیط و یولت، قرمز متقابل به بنفش (ارغوانی) و در محیطهای دزکسی کلات سیترات آکار و کل کانگی آکار قرمز رنگ میباشد. شمارش تعداد کلی فرم در محیط های جامد.

تعداد پرگنه های ظاهر شده در محیط را شمارش کرده و عدد بدست آمده را در عکس رقت ضرب می نمایند و در صورت استفاده از چند رقت باید هر یک را جداگانه شمارش کرده و در عکس رقت ضرب نمود و میانگین آنها را تعداد کلی فرم در یک گرم بحساب آورد.

شناسائی اشرشیاکلی (E.Coli)

اشرشیا کلی از مهمترین اعضاء گروه کلی فرمها بوده و به تیره آنتروباکتریاسه تعلق دارد. این باکتریها معمولاً کوتاه، گرم منفی و میله‌ای شکل بوده و در مواد غذایی از لحاظ خاصیت بیماری‌زائی و ایجاد مسمومیت اهمیت زیادی دارند.

اشرشیا کلی منشاء مدفوعی داشته و از طریق انسان و حیوان منتقل می‌شود بنابراین یکی از عوامل مهم آلودگی مواد غذایی به این میکروب کارگران مراکز تهیه مواد غذایی هستند (از طریق دست کارگران). باکتریهای اشرشیا باعث تخریب سلولهای مخاطی

روده شده و همچنین در بدن انسان تولید زهرابه‌ای می‌کند که مسموم کننده و خطرناک
میباشد.

علائم مسمومیت غذائی اشرشیاکلی :

اسهال همراه با تب و گاهی در حالات شدید امکان دارد که در مدفوع بیمار خون دیده
شود.

روش آزمایش:

برای شناسائی اشرشیا کلی از آزمایش ایکفن (Ikman) استفاده می‌شود. در این

آزمایش پس از آماده‌سازی نمونه از رقت مورد نظر $\frac{1}{10}$ یک میلی لیتر برداشت کرده و

داخل لوله آبگوشت سبز درخشان بریزند و یک میلی لیتر هم داخل محیط آب پتپونه

ریخته و آنها را در حمام آب گرم 44°C بمدت ۲۴ ساعت قرار می‌دهند. در صورت

ایجاد گاز در آبگوشت سبز درخشان چند قطره از محلول کواکس داخل لوله یا

لوله‌های محیط آب پتپونه میریزند. اگر حلقه قرمز رنگی در بالای لوله تشکیل شود

نمونه از نظر آلودگی اشرشیائی مثبت میباشد ولیکن اگر سبز درخشان دارای گاز و آب

پتپونه ایجاد حلقه قرمز رنگ ننماید، نمونه فاقد اشرشیا کلی بوده و دارای آلودگی کلی

فرعی بوده است.

در این آزمایش اگر پس از ۲۴ ساعت جواب منفی بود باید محیطها را برای اطمینان

بیشتر بمدت ۲۴ ساعت دیگر در حمام آب گرم باقی گذاشت.

«کلوستریدیوم (Clostridim)»

کلستریدیوم‌ها یکی از مهمترین باکتریهای بی‌هوازی میباشند که از تیرهٔ باسیلا اسیدها بوده و دارای آرایش زنجیری هستند. این باکتریها میله‌ای شکل، بزرگ، گرم ثبت و هاگزار بوده و بجز کلستریدیوم پرفرنژنس تعیبه فاقد حرکت و تاژک میباشند. این میکروبها شامل انواع مزوفیلها هستند که در برابر حرارت مقاوم بوده و به همین علت از اهمیت ویژه‌ای برخوردار میباشند.

این باکتریها میله‌ای شکل . گرم ثبت ، بی‌هوازی، هاگ زا بوده و در زمین، آب ، گرد و خاک یا گوشت (بویژه گوشت قرمز و گوشت طیور) ، غذاهای منجمد، کنسروها، ادویه جات ، میوه ، سبزی و مجاری روده‌ای انسان و حیوان بصورت پراکنده و فراوان وجود داشته و بعلت تولید سم (toxin) ایجاد مسمومیت می نماید.

کلستریدیوم پرفرنژنس از نظر درجه حرارت جزو نفرونیلها بوده و هاگهای آن در حرارت‌های بالا، بسیار مقاوم هستند. حداکثر درجه حرارت برای شد آنها ۵۰ درجه سانتی گراد و حداقل ۲۵ درجه سانتی گراد میباشد ولی درجه حرارت دلخواهشان بین ۳۵-۴۵ درجه سانتی گراد و زمان رشد آنها ۱۰ تا ۱۲ دقیقه بوده و PH مناسب برای رشد آنها ۵/۵ تا ۷/۲ است.

هاگ باکتری حرارت مرطوب 100°C را تا ۷ دقیقه و 90°C را ۲۰ تا ۲۵ دقیقه تحمل می‌کند. شیرابهٔ توکسین در برابر حرارت حساس بوده و در مدت ۴ دقیقه از بین می‌رود لذا جستجو کردن و اندازه‌گیری توکسین در مواد غذایی پخته ارزشی ندارد

بلکه تعداد کلسترویدیولهای زنده در مورد مواد غذایی مشکوک و مدفوع مسموم
شوندگان باید مورد توجه قرار گیرد.

از تیپهای شناخته شده A-B-C-D-E-F کلستریدیوم پرفرنترنس، تیپهای A-C-D
بیماریزا بوده و تیپ A بسیار مهمی از نظر مسمومیت غذایی در انسان دارد زیرا ریشه
کاملاً مدفوعی داشته و در روده تولید سهم یا توکسین می نماید.

علائم مسمومیت کلسترویدیوم و لشای:

عبارت است از: تهوع، اسهال و درد شکم که بعضی مواقع همراه با تب و استفراغ
مشاهده شده است.

روش آزمون:

توسط پی پت استریل ۳ میلی متر از هر یک از رفتهای آماده شده برداشت کرده و به
سه ظرف پتری خالی سترون (هر یک میلی لیتر) بیفزایید، سپس حدود ۱۵ تا ۲۰ میلی
لیتر از محیط sps که ذوب شده و حرارت آن به ۴۵ تا ۵۰ درجه رسیده به هریک از
ظرفهای پتری افزوده و پس از مخلوط کردن و بسته شدن محیط در ظروف پتری آنها
را بمدت ۴۸ ساعت در بی‌هوایی و در گرمخانه 37°C قرار دهید و ظرف سوم هر
رقت را بعنوان شاهد به مدت ۴۸ ساعت در شرایط هوایی در دمای 37°C قرار دهید.
در پایان مدت مذکور ظرفهای پتری را خارج و پرگنه‌های سیاه رنگی که روی ظرف
پتری شاهد در شرایط هوایی رشد کرده اند از آن کم کنید. آنگاه تعداد را در رقت
مورد آزمایش ضرب کرده (عکس رقت) و بر حسب گرم ماده غذایی گزارش کنید.

شناسائی و شمارش استنایمیکوکوکوس اورئوس

استافیلوکوکوسها باکتریهای هستند مثبت ، کاتالاز مثبت ، کروی شکل و بدون حرکت که بصورت دو بدو ، چهار تائی و خوشه‌ای مشاهده می‌شوند. این باکتریهای از تیره میکروکوکاسه‌ها هستند و مهمترین آنها استافیلوکوکوس اورئوس میباشد که مولد آنتروتوکسین بوده او در شرایط هوازی گلوکز را تخمیر می نماید.

استافیلوکوک اورئوس یک پیگمان طلائی رنگ تولید کرده و پلاسمای خون را منعقد می نماید. انواعی از آنها نیز بتاهمولیتیک بوده و کوآگولاز مثبت میباشد که سبب بیماری میشوند و بعضی از آنها تولید سم آنتروتوکسین میکنند که عامل مسمومیتهای غذائی استافیلوکوکی هستند و بسیار خطرناک میباشد.

آنتروتوکسینهای استافیلوکوکوسها در میان سموم حیاتی در برابر حرارت بسیار مقاوم هستند، مثلاً فعالیتهای بیولوژیکی آنتروتوکسین در $7/3$ ph بعد از ۱۶ ساعت که به آن ۶۰ درجه سانتی‌گراد حرارت داده شده باقی مانده است.

از میان غذاهای مختلف آنها که با دست تهیه می‌شوند و یا بعد از تولید در شرایط غیربهداشتی نگهداری می‌شوند بیشتر در معرض آلودگی هستند طبق گزارشهای موجود انواع گوشت قرمز، سفید، سبزیها، سالاد، شیر ، پنیر، خامه و انواع سس از مهمترین غذاهای ایجاد کننده مسمومیت استافیلوکوکوسی بوده‌اند. بیشتر سویه‌های استافیلوکوک طلائی در تراکم نسبتاً بالا از کلرور سدیم (۱۵٪ الی ۱۰٪) رشد کرده و قادر به تخمیر مانیتول هستند. این صفت مشخصه استافیلوکوکوس اورئوس می باشد.

علائم مسمومیت غذائی استافیلوکوکوس اورئوس:

تهوع، اسهال، استفراغ، دل پیچه، سردرد، ضعف و سستی، عرق کردن زیاد و پایین آمدن درجه حرارت بدن که معمولاً ۲۴ تا ۴۸ ساعت طول میکشد از علائم شخصه مسمومیت استافیلوکوکی است (تلفات این مسمومیت بسیار کم است).

کشت استافیلوکوکوس اورئوس:

هدف از کشت استافیلوکوکها شناسائی و شمارش استافیلوکوکوس اورئوس کوآگوگاز مثبت در مواد غذائی می باشد.

کشت استافیلوکوکها روی محیط غنی کننده:

چون در برخی از مواد غذائی و یا حرارت دیده تعداد استافیلوکوکها کم باشد لذا غنی کردن محیط و تکثیر مقدماتی آنها ضروریست
روش آزمون:

بعد از آماده شدن نمونه و تهیه رفتهای لازم، حدود یک میلی لیتر از هر رقت را داخل لوله های گوشت پخته یا محیطهای مشابه دیگر ریخته و بعد از بهم زدن بمدت ۲۴-۴۸ ساعت در گرمخانه ۳۷ درجه قرار می دهند و در پایان محیطهایی که کدر شده اند انتخاب کرده و از هر کدام با آنس نوک حلقه ای یک لوپ و یا یکدهم میلی لیتر از محیط را برداشته و روی محیط بردپارکر آگار کشت خطی میدهند (و یا کشت سطحی). سپس پلیت ها را در گرمخانه ۳۷-۳۵ درجه سانتی گراد بمدت ۴۸-۳۰ ساعت قرار می دهند و بعد از گذشت زمان لازم محیطها را از نظر رشد پرگنه بررسی می نمایند.

طرز تهیه محیط کشت؛

روش تهیه محلول تلوریت پتاسیم: یک گرم تلوریت پتاسیم را به ۱۰۰ میلی لیتر آب مقطر سترون افزوده و خوب بهم می‌زنیم .

سپس به کمک صافی باکتریولوژیک محلول را سترون و در یخچال نگهداری کنید.

سوسپانسیون زرده تخم مرغ: یک یا دو تخم مرغ تازه و سالم را در ظرفی که محتوی الکل سفید (ایلیک) میباشد، بمدت یک یا دو ساعت بحالت غوطه ور قرار می دهد (این زمان از ۲۴ ساعت تجاوز نکند).

سپس در کنار شعله با کمک وسایل سترون (پنس و غیره) سفیده را کاملاً از زده جدا کنید و زده را به استوانه مدرج سترون منتقل و سپس توسط همزن شیشه‌ای کاملاً یکنواخت کرده و هم حجم آن و بتدریج ملزم فیزیولوژی به آن بیفزائید و بهم بزنید و به شیشه‌های درب پیچ دار منتقل کنید و مدت ۱۰ دقیقه در حمام بن ماری 60°C به منظور پاستوریزه شدن قرار دهید این سوسپانسیون حداکثر تا دو هفته در یخچال قابل نگهداری است. در صورتیکه بلافاصله به محیط کشت افزوده گردد احتیاجی به پاستوریزه کردن ندارد.

طرز تهیه محیط کشت: پودر آماده تجارتي را به یک لیتر آب مقطر افزوده و پس از مخلوط کردن چند دقیقه بجوشانید. سپس به مدت ۱۵ دقیقه در اتوکلاو در 121°C سترون کنید. پس از سرد شدن محیط تا 45°C درجه مقدار ۱۰ میلی لیتر تلوریت پتاسیم یک درصد و ۵۰ میلی لیتر سوسپانسیون زرده تخم مرغ به آن افزوده و خوب بهم

بزنید. آنگاه به حجم های ۲۰-۱۵ میلی لیتر در ظرفهای پتری سترون در مقابل شعله تقسیم کنید.

این محیط چنانچه در یخچال نگهداری شود حداکثر تا ۱۵ روز پس از تهیه قابل استفاده می باشد.

بیش از ۹۰ درصد سویه های استافیلوکوکوس اورئس پس از ۳۰ ساعت گرمخانه گذاری پرگنه های سیاه مشخص با هاله ای شفاف تولید می کنند به این دلیل نتایج باید حتماً پس از ۳۰ ساعت بررسی شوند.

در صورت ظاهر نشدن پرگنه های سیاه رنگ بر روی محیط برد پارکر که ممکنست نشانه کم بودن تعداد استافیلوکوکها در نمونه غذایی باشد بایستی از نمونه کشت داده شد در محیط گوشت پخته مجدداً بر روی برد پارکر کشت داده شود و ۴۸-۲۴ ساعت در 37°C قرار گیرد و بررسی گردد.

آزمایش گواکولاز:

پس از پیدایش پرگنه های سیاه رنگ روی محیط برد پارکر به تعداد ریشه دوم (جذر) از پرگنه های بردارید و آزمایش گواکولاز را در مورد انجام دهید. فرضاً اگر روی محیط بروپارکر ۵۱ پرگنه سیاه رنگ ظاهر شده است به تعداد ۷ کلنی که ریشه دوم ۴۹ بوده و به ۵۱ نزدیکتر است انتخاب کنید.

الف) روش سریع: در هر انتهای یک لام یک قطر محلول $\frac{1}{4}$ رینگر ریخته و مقداری از پرگنه مورد آزمایش به آن بیفزائید. یک قطره را بعنوان شاهد منظور کنید و بدیگری

یک قطره پلاسما رقیق نشده خرگوش یا انسان اضافه کنید. مدت ۵ ثانیه توسط سوزن کشت پلاسما و پرگنه را بهم بزنید در صورت وجود آنزیم کوآگولاز قطره حاوی پلاسما بصورت گلوله‌ای در می‌آید که نشانه مثبت بودن آزمایش است (کوآگولاز مثبت).

(ب) روش آهسته: در یک لوله آزمایش ۰/۵ میلی لیتر از پلاسما سیترا تیه خرگوش را که چهار بار رقیق شده با حجم مساوی از آبگوشت غذائی محتوی کشت ۲۴ تا ۳۰ ساعته استافیلوکوک مورد آزمایش مخلوط کرد که و در لوله دیگر ۰/۵ میلی پلاسما ستراته را به ۰/۵ میلی لیتر آبگوشت غذائی سترون برای کنترل پلاسما بعنوان شاهد منفی بیفزائید و یک الی چهار ساعت در دمای 37°C قرار دهید (لوله‌های منفی را تا ۲۴ ساعت در گرمخانه نگهداشته و سپس بررسی کنید).

چنانچه استافیلوکوک کوآگولاز مثبت بوده و آزمایش درست انجام شده باشد پلاسما در لوله محتوی میکرو ارگانسیم منعقد میشود ولی در لوله شاهد منفی پلاسما نباید منعقد گردد.

وجود لخته‌های کوچک جدا از هم +۱ بحساب می آید و اگر لخته‌ها کوچک بهم پیوسته باشند +۲ و اگر لخته بزرگ بهم پیوسته باشد +۳ و نهایتاً اگر تمام محتویات لوله منعقد شده و در اثر واژگون شدن نریزد +۴ میباشد.

شناسائی و شمارش قارچها

منظور از شناسائی و شمارش قارچها تعیین میزان آلودگی مواد غذایی به کپکها و مخمرها و تعیین تعداد آنها در یک گرم ماده غذایی و مجاز بودن مصرف فرآوردههای غذایی بر اساس جدول ارائه شده توسط مؤسسه استاندارد ایران میباشد.
روش آزمون:

مقدار ۲۵ گرم از نمونه جامد مورد آزمایش را در مقابل شعله و حتی المقدور در زیر هود و با رعایت کامل شرایط آسپتیک وزن کردن و در هاون سترون کوبیده (سائیده) و مقدار ۲۲۵ میلی لیتر یکی از محلولهای رقیق کننده (سرم فیزیولوژی - آب پیتونه - رینگر $\frac{1}{4}$) را به آن اضافه میکنند و شیرابه یکنواختی را تهیه می نمایند که این شیرابه محلولی به رقت $\frac{1}{10}$ میباشد.

یک میلی لیتر از این رقت را در ۹ میلی لیتر رینگر یا رقیق کننده دیگر حل کرده تا رقت $\frac{1}{100}$ بدست آید و به همین ترتیب رقتهای بالاتر را بدست می آورند.

بعد از بدست آوردن رقتهای مختلف ارقام به کشت می نمایند به این ترتیب که ابتدا روی پلیت محتوی محیط مالت اکتسراکت آگار (یا سابورود دکستروز آگار و یا محیطهای جانشین) را علامت گذاری کرده و روی میز کار قرار میدهند. سپس یک دهم میلی لیتر را رقت مورد نظر را بوسیله پی پت سترون برداشته و درب پلیت را بطور مورب و به مقدار کم باز کرده و داخل آن می ریزند و با میله شیشه ای L مانند و یا پی پت پاستور آماده کرده (بشکل L) بصورت سطحی کشت میدهند.

بقیه رقتها را نیز به همین ترتیب کشت داده و بعد از خاتمه عملیات اطراف دهانه پلیت ها را با نوار چسب پارچه ای (لوکوپلاست) مسدود کرده و در گرمخانه 25°C - 22 به مدت ۳-۵ روز قرار می دهند. بعد از به پایان رسیدن مدت مذکور پلیت ها را از گرمخانه خارج کرده و آلودگی قارچی آنها را مورد بررسی قرار میدهند.

پرگنه های رشد کرده در پلیت ها را توسط دستگاه پرگنه شمار یا کاغذ شطرنجی شمارش کرده، میانگین آنها را محاسبه و در عکس رقت ضرب می کنیم که عدد حاصل تعداد قارچ در یک گرم ماده غذایی مورد آزمایش را نشان میدهد.

«سوآپ تست»

این آزمایش معمولاً در کارخانجاتی انجام می شود که کارگران تماس مستقیم با تولد و بسته بندی مواد غذایی دارند زیرا از طریق پوست دست، دهان، گوش و بینی آنها باکتری استافیلوکوکوس اورئوس به مواد غذایی منتقل شده و در اثر پیدا کردن شرایط مناسب رشد کرده و آنتروتوکسین تولید می نماید که باعث مسمومیت شده و ایجاد خطر می کند.

روش آزمون:

ابتدا داخل لوله های آزمایش تعداد ۱۰ میلی لیتر از محیط تریپتی گاز سوی برای یا محیط آب پتونه را ریخته و داخل هر کدام یک عدد سوآپ (چوب باریکی است که یک سر آن پنبه پنج شده است) میگذارند بطوریکه قسمت پنبه ای داخل آبگوشت قرار بگیرد و سپس از لوله ها را بسته و داخل اتوکلاو 121 درجه سانتیگراد با فشار ۱۵ پوند

و بمدت ۱۵ دقیقه استریل نموده و بعد از سرد شدن در مقابل شعله سوآپ را از دخل لوله توسط پنس یا دست خارج می کنند و ناحیه مورد آزمایش کارگر (دست، زیر ناخن، بینی، گوش، گلو) را شستشو داده و مجدداً درون لوله میگذارند و چند مرتبه تکان می دهند.

اگر آزمایش از چند نقطه انجام می شود باید حتماً برای هر قسمت یک لوله سوآپ دار مصرف شود و روی همه لوله ها نیز علامت گذاری شده و بوسیله چسب پارچه ای و یا نخ بهم بسته و در گرمخانه 37°C بمدت ۲۴ ساعت نگهداری شوند. بعد از این مدت لوله ها را از گرمخانه خارج کرده و از آنها تیکه تغییر رنگ داده و کدر شده اند یک قطره برداشته و روی محیط برد پارکر ریخته و با میله شیشه ای L مانند که سترون شده، کشت سطحی میدهند و بمدت ۲۴ ساعت در گرمخانه $25-27^{\circ}\text{C}$ میگذارند. بعد از گذشت این مدت محیطها را از لحاظ رشد پرگنه های استافیلوکوکوس اورئوس؟؟؟ مثبت بررسی نموده و شمارش می نمایند. در صورت مشاهده پرگنه های مشکوک طبق آزمایش گواکولاز عمل می نمایند.

یادآوری؛ برای شناسائی و تعیین تعداد استافیلوکوک در ماهی باید محیطهای کشت را بمدت ۳-۵ روز در حرارت 25°C نگهدار کرد.

فینگر تست finger test

این آزمایش برای تشخیص آلودگی انگشتان دستها به کلیفرم بکار میرود. معمولاً در کارگاهها و کارخانجات تولید کننده مواد غذایی از این آزمایش استفاده میشود زیرا

کارگران این مراکز ارتباط مستقیم یا غیرمستقیم با مواد غذایی دارند لذا بوسیله دست، آلودگی مدفوعی و غیره را به مواد غذایی انتقال داده و باعث ازدیاد میکروب در آنها میشوند.

توصیه می شود کارگرانی که در این گونه مراکز مشغول بکار هستند همیشه قبل از شروع به کار دستهای خود را با آب و صابون کاملاً شسته و زیر ناخنها را برس بزنند و با محلولهای ضد عفونی کننده تا حد ممکن در زدودن میکروبها کوشا باشند و در صورت لزوم حتماً از دستکش های مخصوص و تمیز استفاده کنند.

روش آزمایش:

طبق روش آماده سازی محیطها، به مقدار لازم از محیط کشت را تهیه و در شرایط سترون و در مقابل شعله بمقدار ۱۰-۱۲ میلی لیتر را در پلیت ها تقسیم نموده و پس از سرد شدن کامل، مشخصات لازم را روی آنها یادداشت می نمایند. سپس سطح داخلی انگشتان فرد مورد نظر را روی محیط قرار داده و با اندکی فشار نرم، روی آن اثر می گذارند. بعد از خاتمه آزمایش تمام پلیتها را جمع آوری کرده و بصورت واژگون در اتو ۳۵-۳۷ درجه بمدت ۴۸-۲۴ ساعت قرار می دهند.

بعد از گذشت این مدت اگر پرگنه های قرمز متقابل به بنفش (ارغوانی) در عمق محیط رشد کرد آزمایش مثبت بوده و تعداد آنها را شمارش می نمایند.